

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izahaja vsak četrtak in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoških in sekularnih društev“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta št. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petivrstice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust, inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Nezaprite reklamacije so poštnine proste.

Gotovi.

S pripravami za volitve smo gotovi. Zadnje nedelje so si tudi zaupniki šmarsko-rogaško-kozjanskega okraja izbrali svojega kandidata v osebi namestnika deželnega glavarja, dr. Jankoviča. Na ta način je kandidatno vprašanje na celi črti rešeno, in sedaj se začne agitacija.

Krivo bi bilo, ako bi se po krasno uspeh deželnozbornih volitvah sedaj premalo brigali za agitacijo. Na vseh straneh že vstajajo nasprotniki katoliško-nar. kmečke stranke, ter obračajo svoja orožja proti našim vrstam. Sicer so različno oblečeni, eni v liberalni obleki, drugi v nemškutarski, tretji v slogaški, četrti v rudeči socialdemokratski, ampak vsi so naši hudi nasprotniki. Koj začetkoma jim je treba gledati na prste.

V tem boju se gre za enotno zmago Slov. kmečke zveze na celem Spodnjem Štajerju. Če pošljemo na Dunaj poslance različnih strank, kakor smo to storili zadnjič, ni dobro za domovino in ni dobro za nastop naših poslancev v državnem zboru. Doma potrebujemo mir, da obrnemo vse svoje moči za gospodarsko povzdigo slovenskega ljudstva in za krepko odbijanje nemških navalov, a na Dunaju potrebujemo močnega in složnega zastopstva. (To pa je nemogoče, če pošljemo zopet tja gor poslance treh različnih strank.

Po zmagi na celi črti hrepenimo, ker hočemo dobro našemu ljudstvu. Kdor je istega razpoloženja, naj se nam pridruži in gre z nami po zmago!

Ljubljana proti liberalcem.

Na belo nedeljo so se vršile v Ljubljani nove občinske volitve. Dosedaj so v mestnem zastopu gospodarili neomejeno slovenski liberalci z zloglasnim Hribarjem na čelu. Gospodarili pa so tako, da jim je ljubljansko občinstvo dalo na belo nedeljo sijajno nezaupnico. Tam, kjer so liberalci dosedaj še sami sedeli, bodo zanaprej vsled izida volitev različne stranke tako-le zastopane: Liberalna stranka 23 občinskih sedežev, katoliško-narodna stranka 14 sedežev, nemška stranka 7 sedežev, socialni demokrati 1 sedež.

Ko bo morala liberalna stranka izvoliti župana, potem ji ostane samo 22 glasov, torej ravno toliko, kakor jih ima opozicija. S tem je dovolj jasno povedano, da je moč liberalne stranke tudi v Ljubljani strta. Minola bodo tri leta, in tudi Ljubljana bo de-

mela katoliško-narodnega župana ter postala tako v istini bela Ljubljana.

Povsod na Slovenskem, kamorkoli pogledamo, se pogreza liberalizem. Kopljejo mu grob za grobom. Tudi mi Štajerci smo poklicani, da mu damo še dva groba, v ptujskem in celjskem okraju. Sijajni napredek naših somišljenikov v Ljubljani, ki gredo prvičkrat in koj s 14 mandati v občinsko hišo, naj nas vspodbuja k delu in zmagi!

Pozor na volilne imenike.

Volilni imeniki so po nekaterih občinah že razpoloženi. Neobhodno potrebno je, da se volilni imeniki od naših pristašev pregledajo. Kaj pomaga poznejše agitacija, ako pristašev sploh ni v volilnem imeniku. Moramo reči, da se ravno z naše strani v tem pogledu hudo in mnogokrat greši. Z malomarnostjo proč! Pri sedanjih volitvah, ko bomo stali štirim strankam nasproti, je treba napeti vse sile in biti povsod pozornim. Se enkrat torej, pregledajte vendar volilne imenike!

Volilni imeniki se smejo prepisati v polnem obsegu! To odločno povdarjamo, ker vladajo v tem oziru po nekod kriva naziranja. Volilni imeniki morajo biti pri županstvu skozi 14 dni na vpogled!

Kdo sme vpisan biti.

V volilni imenik morajo biti vsi in samo taki vpisani, ki imajo volilno pravico. To pa ima vsak avstrijski državljani moškega spola, ki je izpolnil 24. leto, ki je v občini na dan razpisa volitev prebival že vsaj eno leto, ki ni pod kurateljo, ki ne vživlja javne miloščine, oziroma je ni vžival v zadnjem letu, ki ni v konkurzu, ki ni bil kaznovan radi tatvine, poverjenja, goljufije, oduševstva itd.

Reklamacije.

Če je kdo vpisan v volilni imenik, ki iz zgoraj navedenih razlogov nima volilne pravice, ali če je kdo izpuščen, se mora vložiti proti temu na župana pritožba ali reklamacija. Reklamacija je lahko ustmena ali pa pismena. — Za svojo lastno osebo sme vsakdo reklamirati volilno pravico, ako ni vpisan v volilni imenik. — Reklamirati glede drugih oseb, ki so neopravičeno vpisane, oziroma izpuščene, smejo samo osebe, ki so že v volilnem imeniku za isto skupino vpisane.

Za vsako osebo, ki se reklamira, je treba vložiti posebno reklamacijo. Vsaki reklamaciji, ki zahteva

vpis kake osebe, je treba priložiti dokazila, n. pr. da je star reklamiraneec 24 let (rojstni list), da biva že eno leto v občini (potrdilo gospodarja ali župana) itd. Vsa dokazila so prosta kolektivine. Če se reklamira oseba ven iz imenika, seveda ni treba dokazil, ampak navede naj se razlog, n. pr. dotičnik še ni eno leto v občini.

Reklamacije mora župan vpsolati v teku treh dni glavarstvu. Proti glavarstvenemu odloku je dovoljen priziv v teku treh dni na namestništvo.

Vzorec za reklamacije.

Podajamo dva vzorca za reklamiranje: a) za osebo, ki jo hočemo imeti v volilnem imeniku; b) za osebo, ki ne spada v imenik.

Jaz Alojzij Mlinarič, star 25 let, rojen v Orehovi vasi ter tudi tje pristojen, bivam v tej občini 25 let. V dokaz so priloženi: a) rojstni list; b) domovinski list. Reklamiram torej svojo volilno pravico za državni zbor. — Orehova vas dne 24. aprila 1911. — Alojzij Mlinarič.

b) Županstvo v Slomu!

V volilni imenik občine Slom je vpisan za volitev v državni zbor tudi Janez Bulavec, posestnik v Slomu št. 5. Ker pa še ne prebiva eno leto v občini, prosim, da se izbrše iz volilnega imenika. — Slom, dne 24. aprila 1911. — Podpis.

Vzorec za priziv.

C. kr. okrajno glavarstvo v Ljutomeru.

S tamošnjim odlokom z dne 26. aprila t. l. se moji pritožbi, da se naj me vpiše v volilni imenik šentjurske občine za državnozbornsko volitev ni ugodilo. Proti temu vlagam

priziv

na c. kr. namestnijo v Gradcu in se sklicujem zopet na dejstva, kakor sem jih navedel v svoji pritožbi na tamošnje c. kr. okrajno glavarstvo.

Prosim, da se predloži ta priziv c. kr. namestniji v Gradcu, ki naj blagovoli mojemu prizivu ugoditi.

Anton Počivalnik.

Opomba: Priziv se lahko pri c. kr. okr. glavarstvu poda tudi ustno na zapisnik.

Somišljeniki!

Glavno delo te dni je, da si prepisete in pregledate volilni imenik ter opravite reklamacijsko delo!

PODLISTEK.

† Alojzij Kos.

Dolgo sem čakal, da se oglasi spretnjša roka, ter napiše blagopokojnemu Al. Kosu primeren nekrolog, a ker istega do danes še nisem zasledil, naj sledi v sledečem nekaj črtic iz plodonosnega življenja tega moža.

Porodil se je Al. Kos leta 1840. kot sin precej premožnih starišev pri Sv. Urbanu pri Ptujju. Naravna krasota slovenskih gor, na katere je radodarna priroda razsula toliko svojih darov in katero je rajni Kos tako ljubil, vtisnila je tudi mlademu Kosu globoki čut za prirodne lepote in dokaj pesniškega duha.

Pri Sv. Bollenku je pohajal ljudsko šolo, kjer je v tisti dobi učiteljeval g. Rojko, o kojem mi je pravil rajni marsikatero imično dogodbico iz šolskega življenja; bil je strog šolnik ter je marsikatero mladinsko razposajenost ozdravil s pristno leskovo mastjo, če pa to ni pomagalo, je primešal še nekoliko brezovega olja, in to vam je bil recept, da nikdar takega.

Po dovršeni ljudski šoli se je izobraževal na gimnaziji v Mariboru, 7. in 8. razred pa je dovršil v Varaždinu, kjer je dobil dne 8. julija 1861. „Svedočbo zrelosti“ — „da polazi vseučilište“. — Bogoslovje je študiral v Mariboru, kjer se je poleg šolskih predmetov bavil mnogo v pisateljevanju in pesnikovanju; dobro je vedel, da potrebuje vsak narod tudi duševne hrane, in kako malo je bilo v tisti dobi število onih, ki so jo znali pripravljati. Zgodaj se je že odlo-

čil, žrtvovati svoje moči slovenskemu narodu in koristiti svojih rojakov; a tudi petja in glasbe sploh ni zanemarjal; bil je izvrsten in slaven pevec ter posebno izurjen na kitari in tamburici; pekoč je igral na tamburico, kakor mi je sam pravil, pred rajnim A. M. Slomšekom; škof ga je nekaj časa poslušal, ogledoval njegov instrument, potem pa rekel: „to je čisto ciganska muzika, namesto Vaše tamburice Vam podarim drugo,“ in isto hranim sedaj podpisani kot drag spomin na rajnega Al. Kosa.

Po dovršenih bogoslovskih letih je služboval na raznih krajih lavantinske škofije; prvo mesto je bilo v Starem trgu, potem v St. Ilju pri Mislinju, kjer je zlasti mnogo storil za povzdigo slovenske narodnosti ter pridobil s svojo narodnostno pozhrtvovalnostjo slovenski okrajni zastop slovenjegraški Slovence; nadalje kot kaplan pri Novi Cerkvi, župnik v Črešnjicah, in naposled 17 let kot župnik v Smartnem v Rožni dolini.

Kot duhovnik je bil Alojzij Kos vzoren. Že od mladih let nagnjen k pobožnosti, izbral si je bil iz prepričanja duhovniški stan, ki je dobil v njem najboljšega člana, zvestega izpolnjevalca prevzetih težkih dolžnosti in izbornega cerkvenega zagovornika; za božjo čast in cerkvene pravice je bil neizmerno delaven. Še nekaj: Kosova radodarnost. Meni se dozdeva, Kos si je zapisal v svoje srce zlati rek Gospodov: „Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe,“ tako globoko, da ga ni izbrisal njegov življenjski vihar 70. let. „Ljubi svojega bližnjega,“ to mu je bilo geslo, to navodilo skozi dolgo pot njegovega življenja; in niti en sam trenotek ni skrbel prvo za-se, ampak vselej najprvo za reveže, zlasti za dijake; radi tega je vse njegovo življenje kakor dolga nit, na kateri je nabranih tisoč in tisoč biserov, dobrih del.

Alojzij Kos je bil oče dijakov. Temu je preskrbel stanovanje, drugemu dajal denarne podpore, tretjemu skrbel za oboje; vsakdo, kdor je prišel, je dobil nekaj, in teh ni bilo malo.

V počitnicah je bila vedno prava drča v rožnodolskem župnišču; eden doli, drugi gori, tretji na tlaku pred župniščem. Pa je tudi skrbel za svoje dijake; često mi je rekel, ko sem ga redno obiskoval po kopčanem šolskem pouku: „Glejte, danes nimam skoro novca, vsega so me obrali; in toliko je gladnih grl — toliko!“

Ako sem kedaj potreboval podpore za revne solarje, ter ga poprosil za kak prispevek, segel je v žep in se dobrovoljno nasmehljaj ter rekel: „Za pridne solarje vedno rad kaj dam, naročite jim, da bodo pridni!“

Alojzij Kos ni bil bogve kako slaven; ni se često imenovalo njegovo ime, a kadar se je izgovorilo — vselej s častjo; bil je narodnjak, ki se v tem oziru ni bal nikogar, kadar je bilo treba javno nastopiti, bil je vesten duhovnik, stanoviten mož, neutrudljiv delavec za blaginjo narodov, slovenski pesnik, do zadnjega vzdihljaja blag in plemenit mož; bil je zvest Bogu, domovini in cesarju. Srečni mož, ki si slavno dovršil tvojo zemeljsko bivanje, bodi nam tudi po svoji smrti učitelj, kakor si nam bil v življenju. O da bi hodili vsi tista pota, katera si nam ti kazal, da bi te vsi posnemali tudi tedaj, ko že vživlja tvoj duh v višavah rajsko radost, kjer ogreva tvojo dušo žar brezskone božje sreče.

V hvaležen spomin napisal

Ivan Kvač.